

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hegedűs Lászlóügyvéd által képviselt felperesnek a Szikora Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű, dr. Hannig Éva jogtanácsos által képviselt II. rendű alperesek ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 24. napján kelt 4.G.40.655/2010/5. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 437.500,- (Négyszázharminchétezer-öttszáz) Ft, a II. rendű alperesnek 350.000,- (Háromszázötvenezer) Ft másodfokú költséget.

Kötelezi a felperest, hogy az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint, az I. rendű alperes 2008. december 22-én a Budapest Fővárosi X. Kerület Kőbányai Önkormányzat nevében

a vele megkötött megállapodás alapján közbeszerzési eljárás keretében ajánlattételi felhívást tett közzé a Budapest .... szám alatti 10 lakásos szociális bérház felépítésére. 2009. január 29-én az I. rendű alperes a Budapest Fővárosi X. Kerület Kőbányai Önkormányzat képviselőjében a II. rendű alperessel mint nyertes ajánlattevővel a fenti kivitelezésre vállalkozási szerződést kötött. Ez alapján a II. rendű alperes lett a létesítmény generálkivitelezője.

2009. május 25-én a felperes a perben nem álló G. Kft.-vel írásban vállalkozási szerződést kötött, amelyben vállalta, hogy a fenti ingatlanon az építési és szakipari munkákat nettó 57.000.000,- Ft ellenében elvégzi.

A felperes 2009. július 10-én írásban felszólította a megrendelőjét, a G. Kft.-t, a hátralékos vállalkozási díj megfizetésére. A munkaterületről a felperes 2009. július 16-én levonult, majd 2009. augusztus 10-én ismételten felszólította a G. Kft.-t a hátralékos vállalkozási díj kifizetésére.

2009. szeptember 25-én a G. Kft. felszámolás alá került, a felperes hitelezői igénybejelentéssel élt. A felszámoló 19.313.349,- Ft követelésre nézve 2010. február 10-én behajthatatlansági nyilatkozatot adott ki.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2010. április 7. napján benyújtott keresetében az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 18.269.110,- Ft vállalkozási díj, ennek 2009. július 1. napjától a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére. Jogalapként a Ptk. 315. §-ára, a Ptk. 339. § (1) bekezdésére és a Ptk. 391. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Azt elismerte, hogy szerződéses jogviszonyban a G. Kft.-vel állt, azonban álláspontja szerint az alperesek kötelesek lettek volna olyan vállalkozást találni, amely fizetőképese, ezt a tényt leellenőrizni és mindenre megfelelő garanciát keresni.

Előadta, hogy az I. rendű alperes a vállalkozási díjat a II. rendű alperesnek mint generálkivitelezőnek megfizette, a II. rendű alperes azonban azt a G. Kft.-nek nem fizette ki.

Az I. rendű alperes a felperes keresetének az elutasítását kérte elsődlegesen jogalap hiányában, vitatva a követelés összegaszerűségét is. Előadta, hogy a beruházó a Budapest X. Kerület Kőbányai Önkormányzat volt, az önkormányzat nevében mint bonyolító járt el, amelynek keretében a nyertes ajánlattevővel, azaz a II. rendű alperessel ő kötötte meg a generálkivitelezői szerződést. A felperes kötelmi igénye a saját megrendelőjével szemben áll fenn, a felperes megrendelőinek nem volt a teljesítési segédje.

A II. rendű alperes a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte, jogalap hiányában. Hangsúlyozta, hogy közte és a felperes között semmilyen jogviszony nem volt, a felperes a kötelmi igényét a saját megrendelőjével szemben érvényesítheti.

A Fővárosi Bíróság a 2010. június 24-én kelt 4.G.40.655/2010/5. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 875.000,- Ft perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy 15

napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 700.000,- Ft perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy a Magyar Államnak felhívásra az illetékes adóhatóság felhívásában megjelölt időben és módon fizessen meg 900.000,- Ft feljegyzett eljárási illetéket.

Határozata indokolása szerint a kereseti kérelmet előterjesztő, perbeli jogképességgel rendelkező félnek az eljárásban elsődlegesen azt kell bizonyítania, hogy a kereseti kérelemben megjelölt igényt saját nevében jogosult érvényesíteni, és annak megfizetésére az alperesek kötelesek. Azt, hogy ez a kötelezettség az alpereseket terheli, rendelkeznek-e az ügyben passzív perbeli legitimációval, az elsőfokú bíróságnak erre irányuló kifogás hiányában is, hivatalból kell vizsgálnia. A keresetösségi jog a fél és a per tárgya közötti jogi kapcsolatra, vagyis arra vonatkozik, hogy a felperest megilleti-e, és éppen a alpereseket terheli-e a keresettel érvényesített igény. A perbeli legitimáció tehát anyagi jogi kérdés alapján dönthető el, hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet.

Az elsőfokú bíróság az I/F/7 szám alatt becsatolt vállalkozási szerződés, valamint **F.Gy.** tanúvallomása és a peres felek egyező tényelőadása alapján megállapította, hogy a felperes a **G. Kft.**-vel kötött vállalkozási szerződést. E szerződés a jelen peres felek között nem hozott létre jogviszonyt, az abból eredő jogok és kötelezettségek szerződő felekként annak alanyait terheltek. Az elsőfokú bíróság ezért megállapította, hogy az alperesek a jelen eljárásban érvényesített vállalkozási díj megfizetésére nem kötelesek.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a kártérítési igény körében előadottakat sem találta alaposnak.

A felperes maga sem tudott olyan tényt megjelölni, amely a vállalkozási díjának elmaradása és az alperesek jogellenes károkozó magatartása között közvetlen oksági kapcsolatot teremtett, s amely az alperesek kártérítési felelősségét megalapozta volna. A felperes vállalkozási díjának elmaradása a vele kötelmi jogviszonyban álló fél szerződésszegése, a saját megrendelője teljesítőképességének vizsgálata - a szerződést kötő feleket terhelő együttműködési kötelezettség körében - a felperest terhelte. Az a körülmény, hogy a **G. Kft.**-vel szemben felszámolási eljárás indult, egyrészt nem minősül jogellenesnek, másrészt a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetének alakulására az alpereseknek mint elkülönült vállalkozásoknak nem lehetett ráhatása. A felperes kötelmi igényéből eredő vállalkozási díjkövetelésének mint kárnak a megfizetésére az alperesek nem kötelezhetők.

Az alperesek között, valamint a felperes és a **G. Kft.** között elkülönült kötelmi jogviszony állt fenn, a felek nem minősültek egymás teljesítési segédjének, a Ptk. 397. § (3) bekezdése a **G. Kft.**-nek a II. rendű alperessel szemben a felperesért való felelősségét jelentette. Az I. rendű alperesi vagyonkezelő képviselőként járt el, így a Ptk. 219. § (2) bekezdése miatt is alaptalan a kereset. A felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése ellenére nem bizonyította a kártérítési igénye jogalapját, nem bizonyította, hogy kizárólag az alperesek magatartásával okozati összefüggésben őt kár érte, ezért ezt a felperes terhére értékelte és a keresetet elutasította.

Figyelemmel arra, hogy a felperes által megjelölt jogcímhez nem volt kötve, ezért vizsgálta a keresetet a Ptk. 401. § és a Ptk. 367. § (1) bekezdése alapján is.

A fővállalkozási szerződés alapján a létesítmény megvalósítása érdekében szükséges egyes szerződéseket nem a megrendelő, hanem a fővállalkozó köti meg a vállalkozóval, akivel megrendelőként kizárólag a fővállalkozó kerül jogviszonyba, az építető és az egyes vállalkozó között nem áll fenn jogviszony. Mindebből okszerűen következik, hogy még a létesítményen dolgozó egyes vállalkozóknak a fővállalkozóval kötött szerződéséből eredő jogai illetve kötelezettségei is vele szemben állnak fenn, a létesítmény építetőjét szerződéses jogviszony hiányában velük szemben jogosultság nem illeti meg és kötelezettség sem terheli.

A Fővárosi Ítéltábla a 16.Gf.40.054/2008/4. számú határozatában rámutatott arra, hogy a létesítmény megvalósítása érdekében a fővállalkozó és a többi vállalkozó között létrejövő szerződéseknek az építető nem válik alanyává, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felek szerződéses jogviszonyát elemezve, értelmezve, helytállóan állapította meg, hogy szerződéses jogviszony hiányában a felperest igényérvényesítés jogosultsága nem illeti meg.

A jogalap nélküli gazdagodást kizárja a - bármely felek között fennálló - kötelmi jogviszony, az abból eredő kötelmi igény. Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperesek oldalán nem következett be olyan gazdagodás a felperes rovására, amelyhez jogalap hiányában jutottak volna. E jogcímen a törvényi feltételek fennállása esetén is a tényleges gazdagodást kell megtéríteni, és nem a másik fél által elszenvedett kárt. Ezzel azonos a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.162/2008/9. számú határozata, amely kiemelte, hogy megalapozatlanul hivatkoztak arra is, hogy a gazdagodás - ha jelentkezett is - a beruházót érintette, mivel a pótmunkák ellenértéke részéről nem került kifizetésre. A vagyoni előnyhöz a felperessel szerződéses jogviszonyban álló fél jutott, annak ellenértéke tehát tőle követelhető, függetlenül attól, hogy az alperes a beruházónak a fővállalkozási szerződése alapján továbbadott többletteljesítés ellenértékét a beruházóval szemben érvényesítette-e vagy sem.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával az alperesek keresete szerinti marasztalását és perköltség fizetésére történő kötelezésüket.

Továbbra is elismerte, hogy az alperesekkel nem volt szerződéses jogviszonyban, de hangsúlyozta, hogy a törvényes megoldást próbálja megtalálni arra, hogy a munkája ellenértékét megkapja. Elismerte, hogy jelenleg semmilyen felelőssége nincs azon beruházónak és kivitelezőnek, akinek kötelessége lenne olyan jogi helyzetet teremteni, hogy egyrészt a projekt cég ne tűnhessen el, másrészt pedig megfelelő garanciákat kellene kérnie a pénzügyi teljesítések biztonságos kifizetéséhez. Előadta, hogy tény, hogy a G. Kft. vezetője ellen büntetőeljárás van folyamatban, ahol F.Gy.öt tanúként már többször meghallgatták, de az eljárás még nem fejeződött be. A kitűzendő másodfokú eljárásban az erről szóló igazolást csatolni kívánja. Ennek álláspontja szerint azért van jelentősége, mert ezzel kívánja igazolni az alperesek súlyosan gondatlan magatartását.

Jelenleg az állapítható meg, hogy a felszámolás alá került G. Kft. a munkája ellenértékét megkapta, csak nem fizette ki, amely miatt csődközeli helyzetbe kerültek. A büntető feljelentéssel kapcsolatos eljárást az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta.

Jogcímként változatlanul hivatkozott a Ptk. 315. §-ára, 339. § (1) bekezdésére és 391. § (1) bekezdésére.

Az I. és II. rendű alperes az ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte annak helytálló indokaira tekintettel.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperes keresetét a jogviszony hiányára tekintettel.

A felperes által a fellebbezésben és az elsőfokú eljárásban is hivatkozott büntető eljárásnak jelen ügy elbírálása szempontjából nincs jogi relevanciája. Önmagában az a tény, hogy a G. Kft. vezetője ellen büntető eljárás van folyamatban, annak megalapozottsága esetén sem igazolja az alperesek súlyosan gondatlan magatartását.

A felperes a fellebbezésében semmi olyan tényt vagy körülményt nem jelölt meg, amely az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatására alkalmas lenne.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - annak helytálló indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezésének eredménytelensége miatt a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperesek javára a másodfokú eljárásban felmerült költség megfizetésére azzal, hogy a jogtanácsos költsége áfa nélküli összegben került meghatározásra.

A felperes illetékfeljegyzési jogára tekintettel kell az Itv. 64. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a fellebbezés eredménytelenségére tekintettel a fellebbezési eljárási illetéket az államnak külön felhívásra megfizetnie.

Budapest, 2011. év március hó 10. napján

. Mika Ágnes sk.  
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsanna sk.  
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.  
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő